

Mokslo ir studijų darbuose turi būti naudojama metakalba (vidinė teksto kalba), t. y. autorius turi visame savo darbo tekste teikti paaiškinimus apie rašomą informaciją. Tai padaryti padeda mokslinis rašymo stilius ir mokslinės kalbos frazės (sakinių pradžioje ar sakiniuose naudojami išsireiškimai).

Mokslinės kalbos frazės naudojamos mokslo ir studijų darbuose keliais tikslais:

- norint atskirti darbo autoriaus mintis nuo kitos informacijos iš darbe naudotų šaltinių;
- parodyti rašomos informacijos ir sakinių tarpusavio ryšį, informacijos pateikimo logiškumą;
- norint sklandžiau rašyti, kad tekstas būna suprantamas ir aiškus.

Lentelėje pateiktos frazės padeda suformuluoti sakinius, kūrybiškai perteikiant savo ir kitų autorių mintis tekste, darbo autoriaus vertinimus, apibendrinimus. Reikia nepamiršti nurodyti naudojamus šaltinius tekste. Jei tekste nepateikiamos nuorodos į šaltinius, mintis yra priskiriama darbo autoriui.

*Lentelėje pateikta tik apibendrinta informacija apie literatūros analizės ir mokslinio stiliaus naudojimo aspektus. Išsamią informaciją galima rasti leidinyje:

Daubarienė, Jūratė. (2018). Literatūros analizė studijų darbuose. Kaunas.

› <http://dspace.kaunokolegija.lt/handle/123456789/91>

Lentelė. Mokslinės kalbos frazių naudojimo paskirtis ir pavyzdžiai

Frazių naudojimo paskirtis	Frazių pavyzdžiai
Teorija ir metodas pristatomi darbo pradžioje	<ul style="list-style-type: none"> • Būtent ši, kiek pakeitusi formą sąvoka darbe bus taikoma...; • Norint geriau suprasti reiškinį x, vertėtų pabrėžti teorijos 1 aspektą a, kadangi...; • Vėliau bus parodyta, kad...;
Siejimas jungiamaisiais žodžiais, rodančiais ryšį	<ul style="list-style-type: none"> • Bet; todėl; toliau; be to; • Priešingai nei galima daryti išvadą...
Žymėjimas rodantis vietą tekste	<ul style="list-style-type: none"> • Tolesnės analizės tikslas...; • Tada bus tyrinėjama...; • Remiamasi tuo, kad...;
Teksto nuorodos	<ul style="list-style-type: none"> • Kaip minėta.. 7 psl.; • Taip pat žr. pavyzdį a...;
Cituojama literatūra [vairios frazės pateikti kitų autorių nuomonei	<ul style="list-style-type: none"> • Anot S,...; pasak X,...; (Y, 1998); • Mokslininko požiūriu...; • Z pabrėžia...; X nurodo...; M pastebi...; N pateikia...; • V rašo...; B atrado...; K argumentuoja...; L mano...; • Kaip teigia...; rašo...; mini...; kaip tvirtina...; <p>Pastaba: Anot vartojamas, kai pasakomi kieno nors žodžiai ir jiems pritariama, pasak – kai tik atpasakojami kieno nors žodžiai (Kalbos konsultacijos, 2003)</p>
Paaiškinimai, papildymai	<ul style="list-style-type: none"> • jog...; • būtent...; • pvz.: • taip pat; • kitaip tariant.
Stilistika	<ul style="list-style-type: none"> • Knygoje rašoma, kad...; • Buvo atliktas...; • Apibendrinus tyrimo rezultatus buvo nustatyta...; • Atlikus tyrimą paaiškėjo...; • Numatant tyrimo metodologiją...; • Išsamiau ištyrus šią problemą išryškėjo...; • Šio autoriaus atlikti tyrimai nusipelno palankaus įvertinimo...; • Darbo tiriamuoju aspektu šią mintį galima pritaikyti tam ir tam...;
Autoriai ir tyrimai pateikiami remiantis tam tikra logine seka, nuomonės gretinamos, ieškoma sąsajų ir prieštaravimų, siekiama ne tik pristatyti, bet ir įvertinti aptariamų tyrimų rezultatus ir išvadas	<ul style="list-style-type: none"> • Dauguma šioje srityje tyrimus atlikusių mokslininkų sutaria, kad... (Villon ir kt. 2011; Merley ir Saten, 2016), tačiau aiškinantis priežastingumo ryšius, tyrėjų nuomonės išsiskiria. Merley ir Saten (2016) mano, kad X yra Y pasekmė, o Villon ir kt. (2011), laikosi nuomonės, kad tiek X, tiek Y yra veikiami trečiojo faktoriaus Z. Vertinant šias dvi nuomones svarbu tai, kad Villon ir kt. (2011) ir Merley ir Saten (2016) atlikti tyrimai turi metodologinių apribojimų.
Citatos komentavimas	<ul style="list-style-type: none"> • Autorės mintys leidžia teigti, kad...; • Komentuojant šį teiginį, galima pasakyti, kad...; apibendrinant autorių mintis galima spręsti, kad...; • Pateikti (aktyviųjų mokymo metodų) požymiai leidžia teigti, kad...;
Analizė	<ul style="list-style-type: none"> • Išsakytą mintį galima suskaidyti į šias sudedamąsias dalis...;
Interpretacija	<ul style="list-style-type: none"> • Tai kas parašyta, galima suprasti šitaip:...;
Pasinaudoti	<ul style="list-style-type: none"> • Darbo tiriamuoju aspektu šią mintį galima pritaikyti tam ir tam...;

Lentelė. Mokslinės kalbos frazių naudojimo paskirtis ir pavyzdžiai

Frazių naudojimo paskirtis	Frazių pavyzdžiai
Patvirtinti arba iliustruoti	<ul style="list-style-type: none"> Tiksliau...; Pavyzdžiui...; Visų pirma...; Literatūroje nepavyko aptikti minties, kad...; darbe bus vartojama sąvoka x, pasitelkiama iš knygos y, tačiau tokiu ir tokiu aspektu iki šiol kiek žinoma netaikyta, kas leistų pažvelgti į tiriamą klausimą iš tokios ir tokios perspektyvos...;
Pateikti savo idėją / argumentą	<ul style="list-style-type: none"> Todėl...; Tai lemia, kad...; Norint parodyti, kad...; Išvada būtų...; Dėl šios priežasties...; pagal...; Priešingai nei...; Nes...; taigi...; tad...; būtent...; tam, kad...; kadangi...; vadinasi...; iš to išplaukia, kad...; Tikėtina, kad...; Manoma, kad tai pagrįsta...; Atrodo logiška...; Galima teigti, kad...;
Lyginti	<ul style="list-style-type: none"> Priešingai, nei minėtas autorius, X pateikia (aprašo, įveda, apibūdina, charakterizuoja) dvi dimensijas... (2003).
Teorijų ir metodų vertinimas bei kritika	<ul style="list-style-type: none"> (Prieš analizę) Darbui pasirinktas metodas x, tik ne pirmine forma, o modifikuotas su Y, kadangi metodas x pasirodė nesąs pakankamas darbo medžiagai analizuoti dėl šių priežasčių...; (Po analizės) Išanalizavus medžiagą a, tenka išreikšti keletą pastabų darbe naudoto metodo atžvilgiu...; Lyginant anksčiau aptartas metodų klasifikacijas galima pastebėti, kad jos iš esmės išreiškia...;
Paiškinti skirtingais būdais	<ul style="list-style-type: none"> Tai yra...; Kitaip tariant...;
Norėdami pabrėžti (idėją, teiginį, išvadą)	<ul style="list-style-type: none"> Įdomu tai...; Stebėtina...; Svarbu tai...;
Norėdami parodyti priežastį / pasekmę	<ul style="list-style-type: none"> Jei..., tada...; Taigi...; Dėl tos priežasties...; Todėl...; Tokiu būdu...; Kai įvyksta A, atsitinka B...;
Norėdami parodyti kontrastą	<ul style="list-style-type: none"> Priešingai...; Tačiau...; Nors...; Nepaisant to...; Viena vertus...; Iš kitos pusės...;
Norėdami pateikti papildomus pavyzdžius	<ul style="list-style-type: none"> Panašiai...; Panašiu būdu...; Papildomai...; Be to...; Kitas tyrimas...;
Apibendrinant / darant išvadą	<ul style="list-style-type: none"> Apibendrinant...; Apskritai...; Bendrais bruožais...; Apibendrinant šias išvadas...; Galima daryti išvadą...;
Norėdami parodyti įvykių seką	<ul style="list-style-type: none"> Pirma...; Kitas...; Tada...; Pagal...;
Susieti su hipotezėmis	<ul style="list-style-type: none"> Atitinka...; Priešingai...; Kaip ir buvo numatyta...; Kaip tikėtasi...; Pagal...; Sutampa su...;